

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE CLOUD**

Europski oblak za otvorenu znanost
EOSC

NI4OS-Europe

Nacionalne inicijative za otvorenu znanost u Europi

EUROPSKI OBLAK ZA OTVORENU ZNANOST

Ideja Europskog oblaka za otvorenu znanost oblikovala se 2015. godine kao vizija Europske komisije da razvojem istraživačkih infrastruktura i objedinjavanjem usluga podrži razvoj otvorene znanosti i inovacija u Europi i šire.

Predviđa se da će EOSC postati stvarnost 2020. i postati europsko virtualno okruženje u kojem će istraživači moći istraživačke podatke pohranjivati, njima upravljati, analizirati, razmjenjivati i ponovno ih koristiti za buduća istraživanja, inovacije i edukacije u svim znanstvenim disciplinama.

Elementi uspješne uspostave EOSC-a su: otvorenost, javno financiranje i upravljanje, usmjerenost na istraživanja, opsežnost, raznolikost i distribuiranost, interoperabilnost, uslužna orijentiranost te društvenost.

U skladu sa strateškim planom provedbe komponente EOSC-a trebaju izgraditi potrebno povjerenje za široku primjenu među raznolikom istraživačkom zajednicom, stoga je od iznimne važnosti da razvoj EOSC-a slijedi načela koja potiču njegovu uspostavu.

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

UPRAVLJAČKI ODBOR EOSC-a

Svih 28 zemalja članica EU i 10 pridruženih zemalja imenovala su svoje delegate čija zadaća je:

- odobriti listu članova Izvršnog odbora;
- donijeti strategiju orijentacije EOSC-a (temeljenu na prijedlozima Izvršnog odbora) i odobriti godišnji plan rada;
- pratiti napredak uspostave EOSC-a;
- osigurati koordinaciju s važnim zemljama članicama/inicijativama Komisije;
- razmatrati nove aktivnosti koje podupiru EOSC, uključujući njegovu dugoročnu održivost.

IZVRŠNI ODBOR EOSC-a

Tijelo čini osam predstavnika paneuropske istraživačke e-infrastrukture te tri individualna stručnjaka, koje imenuje Europska komisija. Uloga Izvršnog odbora je:

- pružati savjete i podršku strategiji uspostave EOSC-a, nadzirati te izvještavati o napretku uspostave EOSC-a, a kako je definirano u Smjernicama za provedbu EOSC-a, i to u obliku donošenja:
  - strateškog plana provedbe EOSC-a i godišnjih planova rada te predlaganja mehanizma za nadzor i upravljanje provedbom istih, kao i nadzor te izvještavanje o napretku provedbe;
  - pravila sudjelovanja za pružatelje usluga i akcijskog plana za znanstvenu interoperabilnost podataka radi primjene načela FAIR-a.
- davati preporuke za odgovarajuće mehanizme i moguće upravljačke modele EOSC-a nakon 2020. godine, uključujući poslovne modele, načine financiranja, kao i mogućnost proširivanja baze korisnika EOSC-a na javni sektor i industriju.

RADNE SKUPINE EOSC-a

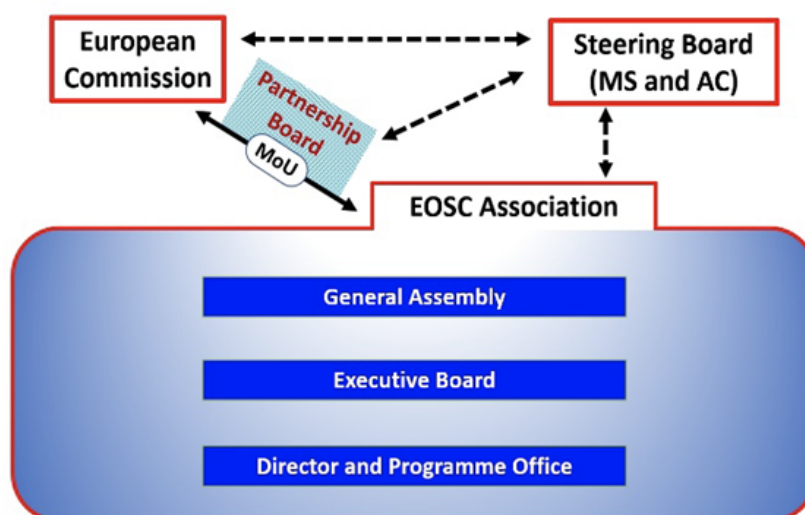
Službeni dio upravljačke strukture EOSC-a čini šest radnih skupina koje će osigurati uključenost zajednice u odgovoru na trenutne izazove EOSC-a. Osim toga, formirane su i interesne radne grupe koje u većoj mjeri pokrivaju teme EOSC radnih skupina: Mapiranje, Osposobljavanje, Diseminacija, Integracija usluga i Vještine.

BUDUĆNOST EOSC-A

EOSC Upravljanje – Asocijacija (Udruga)

EOSC partnerstvo omogućit će pouzdano, virtualno, federalno okruženje u Europi za pohranu, dijeljenje i ponovo korištenje istraživačkih podataka prekogranično i između različitih znanstvenih disciplina. Okupit će institucionalne, nacionalne i europske inicijative te uključiti sve relevantne dionika da zajedno dizajniraju i implementiraju europske zajedničke istraživačke podatke u kojima su podaci pronalazljivi (Findable), dostupni (Accessible), interoperabilni (Interoperable) te ponovno upotrebljivi (Reusable) sukladno FAIR načelima. Ovaj Europski doprinos razvoju „Webu FAIR podataka i srodnih usluga za znanost“ povećat će istraživačima mogućnost pronalaženja, dijeljenja i ponovne upotrebe publikacija, podataka i programskih rješenja, što će dovesti do novih spoznaja i razvoja inovacija, veće produktivnosti istraživanja te poboljšanja reproducibilnosti u znanosti.

Governance of the Partnership

[Prijedlog EOSC europskog partnerstva \(nacrt\), 28 svibnja 2020.](#)

- Partnerstvo će djelovati kroz EOSC Udrugu (AISBL) sa sjedištem u Belgiji, poštujući načela decentralizacije, transparentnosti i otvorenosti.
- Temeljni zadaci: koordinacija i usklađivanje (SRIA), nadzor i izvještavanje, EOSC tehničke smjernice EOSC-a, FAIR obuka, komunikacija.
- Udruga će se u osnovi financirati putem članarina. Aktivnosti proizišle iz SRIA-e, na europskoj razini, financirat će se kroz obveze Europske komisije te od članova Udruge na nacionalnoj i institucionalnoj razini.

RJEČNIK

EOSC Portal

EOSC usluga koja putem web portala olakšava pristup i korištenje EOSC resursa.

EOSC Portal – Katalog i Tržnica

Integrirana platforma koja različitim istraživačkim disciplinama omogućuje jednostavan pristup velikom broju usluga i resursa s integriranim analitičkim alatima.

EOSC Definicija usluge

Resurs EOSC-a implementiran po načelima sustava EOSC koji krajnjem korisniku pruža funkcionalnost spremnu za korištenje. Pružatelji EOSC usluga iste pružaju u skladu s pravilima EOSC sudjelovanja. EOSC usluge koja odobrava Odbor za upravljanje portfeljem usluga EOSC oblikuju portfelj usluga EOSC-a i katalog usluga EOSC-a.

Katalog usluga EOSC-a

Popis svih aktivnih EOSC usluga koje krajnji korisnici mogu zatražiti. To je podskup portfelja EOSC usluga i čini Registar EOSC usluga.

Portfelj usluga EOSC-a

Interni popis EOSC usluga koji uključuje usluge u pripremi, aktivne usluge i obustavljene usluge. Odbor za upravljanje portfeljem usluga EOSC-a upravlja ažuriranjem popisa usluga.

Pružatelji usluga EOSC-a

EOSC pružatelj usluga koji upravlja EOSC uslugom.

Treća strana kao pružatelj usluge

Krajnji korisnik EOSC-a koji je spreman razviti i upravljati uslugom oslanjajući se na jednu ili više EOSC usluga.

Pravila EOSC sudjelovanja

Načela koja je definirao Upravljački odbor EOSC-a kako bi sudioniku bila dodijeljena uloga korisnika sustava EOSC (i sve njegove specijalizacije).

Temeljni sporazum

Potpisani sporazum između EOSC pružatelja usluga i EOSC dobavljača koji definira temeljne komponente EOSC usluge koje EOSC dobavljač pruža kao i ciljne parametre te usluge.

DODATNI IZVORI

- Službeni dokumenti i koraci Europske komisije prema uspostavi EOSC-a:
<https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud>
- EOSC strateški plan implementacije:
https://ec.europa.eu/info/publications/european-open-science-cloud-eosc-strategic-implementation-plan_en
- EOSC Portal: <https://eosc-portal.eu/>
- Činjenice, Otvorena znanost: https://ec.europa.eu/info/files/open-science_en
- EOSC rječnik: <https://www.eosc-portal.eu/glossary>
- EOSC deklaracija:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration.pdf#view=fit&pagemode=none
- Popis EOSC mjera:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration-action_list.pdf#view=fit&pagemode=none

www.ni4os.eu

Projekt NI4OS-Europe financira se u okviru programa EU za istraživanje i inovacije Obzor 2020 pod ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava br. 857645